

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 230. — STEV. 290.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 11, 1930. — ČETRTEK, 11. DECEMBRA 1930.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII — LETNIK XXXVIII

RAZKRINKANA ZAROTA PROTI SEDANJI RUSKI VLADI

ZAROTNIKI SO NAMERAVALI STRMOGLAVITI STALINA IN VZPOSTAVITI VLADO TREH MOŽ

Po mnenju zarotnikov naj bi prišel izgnani Trocki zopet na krmilo. — V zaroto sta bila zapletena tudi Rykov in slavni kavalerijski general Budeny. — Državni prevrat bi se imel zavrsiti dne 7. novembra. — Zaroto so razkrili vladni špijoni.

LONDON, Anglija, 10. decembra. — Tukajšnji list "Daily Mail", ki je nekako glasilo vseh protisovjetskih elementov, je objavil podrobnosti o ogromni zaroti, koje cilj in namen sta bila strmoglavit Joseph Stalina in njegovo vlado.

"Daily Mail" pravi, da so nameravali postaviti zarotniki na čelo Rusije triumvirat, ki bi ga tvorili Leon Trocki, Christian Rakowski in Gregory S. Zinovjev. Vsi se nahajajo v inozemstvu.

"Mail" izjavlja, da so se načrti v zadnjem tretku izjavili. Stalinovi špijoni, ki izborni poznaajo svoj posel, so razkrili zaroto, in v noči od 6. na 7. novembra je bilo arretiranih v Moskvi in Petrogradu na stotine oseb.

Voditelji zarote sobili Rykov, Tomski, Vorosilov, Unschlicht, slavni kavalerijski general Budeny, več armadnih in mornariških častnikov ter članov sovjetske tajne policije.

Stalina so nameravali aretirati ter pozvati omenjene tri izgnance iz inozemstva, ki bi prevzeli njegovo mesto.

Orožje in municijo so nakradli iz sovjetskih skladov.

Državni prevrat bi se imel zavrsiti dne 7. novembra. Stalin, ki je bil dobro poučen o načrtih zarotnikov, je dal dan prej transferirati moskovsko garnizijo v Minsk ter s tem napravil zarotnikom velik križ preko računov.

Naloga te garnizije je bila namreč, zajeti Stalina in njegove pristaše.

Stalin se skuša pobotati z ruski vojaškimi načelniki, dočim je usoda Rykova takoreč zapečata.

Rykov je bil voditelj zarote ter mu obenem tudi ocitajo, da je on napotil k nepostavnemu delovanju osem uglednih ruskih znanstvenikov, ki so bili v soboto obsojeni na smrt oziroma na deset let ječe.

OGENJ JE UNIČIL TOVARNO

Kemična tvornica v Jersey City popolnoma uničena. — Sedemdeset družin je vsled tega brez zavetja.

Tvornica City Chemical Company v Jersey City in ves hišni blok je bil popolnoma uničen od požara ter eksplozije, ki so se nato pripečetili.

Hiše, ki so se mahajale v bližini tvornice, so bile popolnoma razdeljane. Več kot 70 družin je vsled ogona brez strehe.

Prav poseben so bile poškodovane lesene hiše na Ferris in West Newark Aves.

Soglasno z zadnjimi poročili, ni bil nikdo ranjen. Otoke v neki bližini še spravljajo varno načelo ter jih poslati domov. Gosta mesta je že zbrala nad gorenje tvornico in sosednjimi poslopji ter se prislužiljati šele proti večeru.

PO DVAJSETIH LETIH SE JE PRVIČ KOPAL

LONDON, Anglija, 10. decembra. Danes so arretirali zaradi potepušča 80-letnega Thomasa Bennia. Sodnik ga je vprašal: Kam hočete: v kopalno banjo ali v ječ?

Po dolgem premišljavanju se je Benn odločil za kopalno banjo. Ko je rekel pozneje, se ni kopal že dvajset let.

LEPOTIČENJE V PRADAVNIH ČASIH

LONDON, Anglija, 10. decembra. Po dolgotrajnih studijah je profesor arheologije, V. Gordon Childe, na podlagi raziskovanj dogmal, da je lepotičenje tako staro kot je star človeški rod.

Že duplinski ljudje, ki so živelii pred milijon leti — pravi profesor — so se kaj radi lepotičili. Ženske so si mazale ustnice z rdečim barvo, katero so pridobivali z ilovico. Ko je pa moški šel snubiti kraljico svojega srca, si je z ostrim kamnom postrgal kocine z obraza.

Vse te priprave so našli v duplinah, kjer so živeli prazgodovinski ljudje.

PRISELJEVANJE NAJ SE ZA DVE LETI PREPOVE

Kongresnik Dicks te in smatra daljše prekinjenje za "nepošteno". — Johnson hoče kodificirati priseljeniške postave.

WASHINGTON, D. C., 10. dec. — Člani zborničnega priseljeniškega komitea so dosegli začasni dogovor, naj se prekine za dve leti vsak priseljevanje, ne za pet let, kot se je glasilo v predlogi, katero je vložil predsednik Johnson.

Predloga odgovarja v večji meri predlogi, katero je preložil senator Reed.

V splošnem pa je končal komite proučevanje amendiranja zakonov.

Kongresnik Johnson bo vložil predlog, ki bo imela nalogo kodificirati ter napraviti bolj preglednim vse priseljeniške postave ter one, ki se tičejo amerikanizacije.

ZIVLJENJE NI IMEL ZANJO POMENA"

ALTADENA, Cal., 10. decembra. — Krasna 23 let starca Elisibeha Arthur, ki je poleti dovršil svoje študije na Columbia univerzi, se je še naprej počela z dušeslovjem in drugimi vedami. Danes zjutraj so jo našli mrtvo v njenem domu, s prestreleni glavo. Zapustila je pismo, v katerem pravi, da nima zanje življenje nobenega pomena.

Zdravniki so dognali, da je od prenapornih študij zblaznila.

SLAVNI LETALEC

SE JE POROČIL

MELBOURNE, Avstralija, 10. decembra. — Commander Charles E. Kingsford-Smith, eden najslavnejših avijatikov v zgodovini zrakoplovstva, se je danes poročil z Miss Mary Powell iz Melbourne.

Zaročena sta bila že doličas. Miss Powell je nestрпno pričakovala poročilo od njega, ko je letel preko Atlantskega oceanja in z njegovih drugih nevarnih poletov. Pred poroko je baje moral obljubiti, da nevarnih poletov ne bo več vprizjal.

Delavci zahtevajo naslednje:

STAVKARSKI NEMIRI NA ŠPANSKEM

Tekom generalne stavke v Valenciji je bil ustrezen unijski uradnik. Značilne zahteve štrajkarjev.

VALENCIA, Spanska, 10. dec. — Neki strukovni uradnik je bil ustrezen unijski uradnik. Nekoliko štrajkarjev je bilo nevarno ranjen, ko je prišlo ob pričetku generalne stavke do težkega spopada med policijo ter delavci.

Mrtev je Santiago Gomez, tajnik zvezne metalurgičnih delavcev.

Soglasno s poročili, je štrajkal Gomez na policijski Vincenta Brava. Druga policijska sila vrnila oganj in pri tem je bil ubit Gomez. Brava pa sta v kritičnem stanju prevedeni v bolnico.

Spodaj so se razširili tudi na druge mestne dele. Stavkarji so preobrnili dva voza pouščene zelenice.

Stavkarji so ustavili vse promet na cestah. Tudi vse prodajalne so zaprte.

Ker manjka kruha, so bili danes zjutraj vsi trgi polni ljudi. Stavkarji so se zbrali v večjem številu na trgu Emilio Castelar, in policijski je na vse načine prizadeval razgnati jih.

Strelji v zrak so še bolj povečali splošno razburjenost. Protestna stavka je bila sklicana za dobo 48 ur, potem ko se je razbila konferenca med Sindikato Uniao ter načelništvom.

— Kot je bilo pričakovati, — izjavila list, — je nastala iz tragedije komedija. Celi proces je bil velikodajan zapotek trik.

Moskva pa bi ne započela takega dejanja, če bi Francija ne podprla pod Millerandom primojeno podjetja Kolčaka, Wrangla in Denikina ter jih financirala.

— Matin pravi, da je bilo pod prvega početka jasno, da so tičali Ramzin in njegov tovarisi s Kremljom pod isto idejo, da ustvarijo legendo o mednarodni kapitalistični intervenciji.

LONDON, Anglija, 10. decembra. "Daily Express" izjavlja, da kaže izid moskovskega zarotniškega procesa, da je bila vse dogovorjena stvar. — "Gledišče" v Moskvi, — se glasi, — se je otvorilo, da se načrtuje Rusija proti kapitalističnemu svetu. Ce je mogoče najti le enega samega Rusja, bi vrnil v to grozno maškerado, potem sta pamet in humor v resnic zginila iz Rusije.

Newyorški poštni mojster John J. Kiely je pred danem objavil, da bodo na newyorških poštnih uradih potrebovali začasi božičnih praznikov in pred Novim letom 4000 po-

KOMENTARJI BOLJSEVIŠKE OBRAVNAVE

Casopis je trdi, da bi bila tako mila sodba v drugih deželah nemogoča. Pariz in London sta mnenja, da je bila stvar domenjena.

MOSSKVA, Rusija, 10. decembra. Ruska javnost, ki je še pred danem zahtevala smrt osmih inžinirjev, ki so bili obtoženi veleždajo, je sedaj taje povsem zadovoljna s posvetovanjem.

Vsled tega je morala naprosto priznati, da je štrajkovači povsem zadovoljni s posvetovanjem.

— "Vestja", organ centralnega eksekutivnega komiteja, izjavlja, da so zarotki s svojim priznanjem opravili svoje zlostine in da so jim ravnite lahko dovolili milost.

— Take sode, — pravi list, — kažejo le moji sovjetski Rusiji. V kapitalističnih državah bi bile take sode nemogoča.

PARIZ, Francija, 10. decembra. — Francošča časopis, ki je od prvega pričetka smatralo moskovske pravice za komedijo, vidi sedaj potrjene svoje dvome glede odkritnosti vsega ravnanja.

— "Ouvre", organ zad kalnih socijalistov, je izjavil, da je bilo vse prelep za besede.

— Kot je bilo pričakovati, — izjavila list, — je nastala iz tragedije komedija. Celi proces je bil velikodajan zapotek trik.

Moskva pa bi ne započela takega dejanja, če bi Francija ne podprla pod Millerandom primojeno podjetja Kolčaka, Wrangla in Denikina ter jih financirala.

— Matin pravi, da je bilo pod prvega početka jasno, da so tičali Ramzin in njegov tovarisi s Kremljom pod isto idejo, da ustvarijo legendo o mednarodni kapitalistični intervenciji.

LONDON, Anglija, 10. decembra. "Daily Express" izjavlja, da kaže izid moskovskega zarotniškega procesa, da je bila vse dogovorjena stvar. — "Gledišče" v Moskvi, — se glasi, — se je otvorilo, da se načrtuje Rusija proti kapitalističnemu svetu. Ce je mogoče najti le enega samega Rusja, bi vrnil v to grozno maškerado, potem sta pamet in humor v resnic zginila iz Rusije.

magačev. Za delo se je v prvih dveh dneh priglasilo nad deset tisoč oseb.

FRANCIJA JE ŠE VEDNO BREZ VLADE

Radikalci so bili izločeni od vstopa v ministrstvo. Domnevajo, da bo Laval stvoril novo vlado.

PARIZ, Francija, 10. decembra. —

Pierre Lapal, ki je v princu sprejet povabilo francoskega predsednika Doumergue-a, da stvari novo ministrstvo, je porabili današnji dan s posvetovanji z načelniki različnih strank, a ni dosegel še nicesar.

Vsled tega je moral naprosto priznati, da je štrajkovači povsem zadovoljni s posvetovanjem.

— Storila sem to le, da ga prestrasi, — je pravilno povedovala razburjena mati policijcem.

Povedoval je, da bi moral fant deplati zjutraj svojo šolsko puško ter ustrelila.

Jezma je zgrabila šolsko puško ter ustrelila.

Krogla je zadelo fanta v glivo in eno uro pozneje je bil mrtev.

MATI V JEZI USTRELILA OTROKA

Fant ni hotel napraviti domače naloge. — Mati je vzela lovsko puško ter ga ustrelila.

ALBANY, N. J., 10. decembra. —

Družni policijski so dovedli sem iz 25 milij oddaljenega mesta Medway 34-letno Mrs. William Donohoe, ki je priznala, da je ustrelila 13-letnega sina Thomasa, ker jo je baje "mučil".

— Storila sem to le, da ga prestrasi, — je pravilno povedovala razburjena mati policijcem.

Povedoval je, da bi moral fant deplati zjutraj svojo šolsko puško.

— Povedoval je, da bi moral fant deplati zjutraj svojo šolsko puško, da pa je zbežal.

Jezma je zgrabila šolsko puško ter ustrelila.

Krogla je zadelo fanta v glivo in eno uro pozneje je bil mrtev.

BOMBĀ V NAJVĒČJEM
ČIKAŠKEM POSLOPJU

CHICAGO, Ill., 9. decembra. —

V American Furniture Mart, enem največjih posloplja na svetu in največjem v Chicagu, je danes eksplodiral pekleni stroj. Povzročena skoda znaša dvajset tisoč dolarjev.

Dve osebi so bili ranjeni.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja list za Ameriko Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	\$6.00
Za pol leta	\$3.00
Za četrti leta	\$1.50
Subscription Yearly \$8.00.	\$3.50

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobdajo. Denar naj se blagovlji posiljati po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosto, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitrejje najde moj naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: Chelsea 3878

MOSLEYEV MANIFEST

Mladi angleški milijonar Oswald Mosley, ki je precej preteč s socialističnimi nazori, je v družbi nekaterih članov delavske stranke izdal manifest na angleški narod, v katerem pravi, da bi bila za Anglijo edina rešitev, če bi bila ustanovljena diktatura petih mož, ki bi bili podrejeni le parlamentu.

Njegov manifest je dobil velik odmev.

Siroki krogi angleškega delavstva so prišli do prečiščanja, da se mora nekaj storiti proti sedanji gospodarski krizi, da je treba najti pota in sredstva, da si bo pomagal delavstvo iz stiske, v katero ga je pahlil proleterski način angleškega gospodarstva.

Dejstvo, da trpi ves svet vsled gospodarske depresije, še ni nikako opravičilo za nedelavnost MacDonalda vlad.

Vlada delavske stranke v Angliji v tem pogledu nič ne zaostaja za drugimi kapitalističnimi vladami. Skrb za trpeče delavstvo mu je takoreko zadnja briga. V tem pogledu se je MacDonaldov kabinet baš tako malo obnesel kot v indijskem in raznih drugih vprašanjih.

Mosleyev predlog, ki predvideva nekako proletarsko diktaturo, bi bilo mogoče uveljaviti šele po tako hudi bojih. Niti tekot svetovne vojne ni bilo mogoče uveljaviti v Angliji diktature. Angleži namreč niso Amerikanec.

Mosley in njegovi prijatelji seveda ne misijo resno, da bi dobila Anglija v doglednem času proletarsko diktaturo.

S svojim manifestom so hoteli izraziti le stremljene po močnejšem socialističnem udejstvovanju v interesu delavskih mas.

Vlada delavske stranke se vzdržuje na krmilu le vsled dejstva, da je sklenila sporazum z liberali oziroma z Lloyd Georgeom, pri tem pa popolnoma zanemarja želje delavev.

Ker liberalci takoreko kontrolirajo delavske stranke, si prizadeva Mosley s svojimi tovariši ustanoviti posebno skupino v parlamentu, ki bi bila izključno pod kontrolo in vodstvom "Neodvisne Delavske Stranke - Velike Britanije".

Narodna Eksekutiva Neodvisne Delavske Stranke Velike Britanije je sklenila osnovati v poslanski zbornicu svojo lastno frakcijo ter podpirati le take kandidate, ki se podrede akejskemu programu stranke.

Razkol v Veliki Britaniji je takoreko zavrsen.

Socialistični elementi bodo tvorili v parlamentu malo skupino, ki bo zastopala socialistične ideje ter se brez pogojno zavzela za interese proletarijata.

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, ink. (Slovenian Workingmen's Benevolent Society, Inc.)

NEW YORK, N. Y.

O D O B R

Predsednik: MIHAEL PIRNAT, Podpredsednik: VICTOR KOBLICA
660 Seneca Ave, Brooklyn, N. Y. 1728 Gates Ave, Brooklyn, N. Y.

Tajnik: JOHN YURKAS, Jr., LOVREN GIOVANELLI,
405 Hiram St., Brooklyn, N. Y. 1835 Catalpa Ave, Brooklyn, N. Y.

Zapisnikar: FRANK PADAR, 99 Evergreen Ave, Brooklyn, N. Y.

Nadzorniki: I. FRANK CERAR, II. FRANK KOŠAK,

1829 Woodbine St., Brooklyn, N. Y. 2328 Catalpa Ave, Brooklyn, N. Y.

III. JOHN KRIŽEL,
1822 Linden St., Brooklyn, N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI ŠE-LE 11 LET IN IMA V BLAGAJNI OKROG OSEM TISOČ DOLARJEV

Društvo seže se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društveni dvorani 261 St. Nicholas Ave, Brooklyn, N. Y. — Rojaki in rojakinje v New Yorku in okolici zavarujete se za slučaj bolesni ali moreči. Za natančnejšo pojasnila se obrnite na katerega zgorej omenjenih odbornikov.

Dopisi.

S pota.

Začetkom leta 1929 sem poročal, da za eno leto prekinem z nabiranjem za Vilharjev spomenik, da se kaj več nabere za Cankarjev spomenik, ki je bil postavljen poleti. Za Cankarjev spomenik se je nabralo v Ameriki nad dva tisoč dolarjev.

Vilhar je že imel spomenik v Postojni, toda sedanja tamošnja vlašča je oskrunila in odstranila. Now spomenik mu bo prihodnje leto postavljen pred njegovo rojstno hišo v Planini.

Za spomenik so dosedaj črovali:

Dr. Leonida Pitamic, Washington, D. C., \$10

Louis Removs, Fontana, Cal., \$6.

John Keržišnik, Barley, Idaho, \$5.

Dr. A. Furlan, Chicago, Ill., \$5.

N. N. mesto vence pokojnemu Franku Petkovšku v Waukegan, Ill., \$5.

N. N. mesto vence pokojnemu soprigi Jožeta Zavertnika, Chicago, Ill., \$5.00.

Bratje Caljan, Fontana, Cal., \$2.

John Ambrožič, Salida, Colo., \$2.

Joe Vičič, Morley, Colo., \$1.50.

Dr. J. L. Zaplotnik, Lindsay, Omaha, \$1.

Dr. F. Kern, Cleveland, O., \$1.

Joe Lipiec \$1; Paul Fatur 75c; po 50c pa: And. Milavec, L. Pavlič, John Ludvik in John Logan; 25c J. Krulc, Vsi v Delegua, Colo.

Po \$1: J. Tomšič in Joe Bergoč, Vsa v Trinidad, Colo.

25c Anton Dekleva, Hastings, Colo., 50c: And. Rebec, Bowie, Colo.

Po 50c Frank Remšak in Fr. Fortuna, Leadville, Colo.

N. N., 25c, Salida, Colo.

25c Anton Hren, Waukegan, Ill., John Troje \$1 in John Rigler 25c, Glenwood Springs, Colo.

Po \$1: Anton Majnik, Anton Penko, Fr. Ercul, Mike Kornel, Luk. Stiniger, John Dekleva, E. Dogan, Tom Zekel; po 50c: Anton Delost, John Fatur, John Delost, Matt Česnik in Anton Trebec, Vsi v Somerset, Colo.

John Rebol \$1 in Mark Hrvat 25c, Helper, Utah.

Les Pirnat 50c, po 25c pa Fr. Maršek in Gasper Duler, Standardville, Utah.

M. Laurič \$1 in Frank Levinič 50c, Morley, Utah.

50c Anton Rihart, Fontana, Cal.

Po 50c: Mat. Slanc, Anton Benčič, John Bartel; po 25c: V. Jurca in Joe Fabjan, Vsi v San Francisco, Cal.

Anton Dekleva, Sebastopol, Cal., \$1.00.

Fr. Udovč \$1; G. N. Negro 50c; Vsa v El Verano, Cal.

Frank Star \$1; po 50c: Joe Setina, Joe Trošč, J. F. Jartz; po 25c: And. Kržišnik, Joe Savič in Joe Merek, Vsi v Oregon City, Ore.

Joe Peterrelj \$1; po 50c: Val. Majnik, in John Miklčič; 25c Anton Gmeč, Vsi v Renton, Wash.

Po \$1: Blaž Feljan, Joe Rihart, John Cekada, Vsi v Enniscle, Wash.

John Sternolje, Everville, W. Va., \$1.00.

Po \$1: Frank Fortuna, Tom Kos, John Puc, John Golob; Joe Tomšič, 70c; po 50c: Anton Jugovec, John Subic, Frank Potocnik, Peter Peršič, Tom Čadež, John Demšar, John Ročnik, Mrs. Josčin, Frank Černik, Anton Bernik in Rud. Strašec; po 25c: John Eržen, John Jugovec, Fr. Verhunc, Jakob Suster; po 20c: Fr. Grum, Vsi v Rock Springs, Wyo.

Po \$1: L. Krolnik, Paul Sabec; po 50c: Joe Blščak, John Kočevar, Ant.

Bil sem tudi letos z žensko na Martinovanju pri prijatelju Janku Ogulinu v Semču. Prisel nuj je iskal na kolodiver ne s svojo kočijo, kakor druga leta, pač pa z elektrom zapravljevkom. Cesta preko Krka se sedaj ni zgotovljena, ker je eden podjetnikov umrl, drugi pa prisel v konkurr. Z veseljem sem pa gledal novo osovno dvonadstropno solo, ki se nahaja ob sejmišču, tam, kjer je bila svojcasno velika vaška luta. Kjer smo žabe lovili in ki je sedaj že davno zasuta. Stroški znašajo okoli 2 milijona dinarjev. Vsekarok lepa vsota, ki jo bodo morali semški župljeni po malem sami plačati. Župan Simončič, ki ima gostilno, je uredil svojo hišo in ima na razpolago sobe za letošnje, kar je za Semči velik napredek. Treba pa zdaj tudi novu župnijo, ker staro je v tako slabem stanju, da se je batil, da se vsak čas razruši.

Hudomusini Janko je naredil meni v čast pred svojo graščino velik slavolok z napisom "Dobrodosi" in obesil v sredini kriantemo. Seveda slavolok ni bil svilen, ampak iz papirja. Ne bom opisoval kaj smo jedli in pa pili, ker bi to mogoče zopet nekemu rojaku v Ridgewoodu ne bilo všeč: pač pa moram omeniti, da smo se dobro zabavili, hčemur je nismo videli dolga leta.

Tukaj vam pošiljam en dolar za dva Slovensko-Ameriška Kolodivje za leto 1931.

Naj zadošujejo je vrstica. O prvih prilikah se bom se oglašil.

Zelim veseli božične praznike rujakom, ki se zanimajo za list Glas Naroda, posebno pa še urednikom G. N.

Zato, da je že dva meseca noseča.

Sestala se je pri povratku domov

na določenem mestu "Dobrava" s

Hribarjem in mu povedala zdravnikova mnenje. Bil je ž njo nekaj

časa, da je ljubeznik, potem je pa

zamahnil z britvijo proti nji. Za-

mahnili je proti nji sedemkrat in ji

prerezal vrat. S silnim naporem je

pahnilo dekle napadalca od sebe.

Bila je nekaj časa nezvestna, a so

kmalu spet osvestila in si v veliki

pristnosti duha sleka jepico in jo

civila okrog vrata, ter s tem prepre-

čila popolno izkravljavanje. Privile-

ja se je do gostilne Franciške Ur-

banje v Ihanu, a prestrani ljudje

so odvedli v hišo Dionizija Lenč-

ka. Poklicani zdravnik je ugotovil,

da je zločinec ni ranil žile odvod-

nic. V bojnici so nesrečno kakor

operirali in je upanje, da bo Kav-

kova vkljub hudim poškodbam ven-

darje ostala pri življenu.

Podljubljani zločinec se je sam javil,

drugi dan okoli pete ure zjutraj pri

ljubljanski policiji, ki ga je izročila

deželni sodišču v Ljubljani.

Cetudi bi ostala Kavkova pri živ-

ljenju, caka zločinca vseeno huda

kažen, ker je bil že mnogokrat kaz-

novan.

* *

Ko sem zadnjih prebiral neko an-

gleško knjigo, našel sem v njej

kr

MARCEL RAY:

NOVE METODE V ZUNANJI IN NOTRAJNI POLITIKI

Tako v politiki, kakor tudi v drugih, panogah je pametno ogibati se neologizmov. Ti vsebujejo povečini kako pretiravanje ali nekako napljenje zdravih in normalnih pojmov. Tako je tuži z nemškim "aktivizmom", ki mu je dal George Bernhard v svojem zadnjem članku tako točno analizo. Aktivizem je beseda, ki bi se smela rabiti, ako že absolutno ne moremo biti brez nje, le v poslabševalnem smislu. Med vojno smo čeli govoriti o flamskem in poljskem aktivizmu. Bila sta to dva umetna pojava, ki nista bila srednih rezultativ, kolikor je meni znano; v najboljšem primeru jima lahko prizanesemo, ker sta nastala v atmosferi konfliktov, z izgovorom, da namen posvečuje sredstva. Zdaj pa v Nemčiji prebujajo iz pozabljenja besedo in stvar. In mislim, da ji človek ne more prokrivati najboljše usode. Starobesede, preizkušene v robi, so boljše kakor nove. Kar mi vsi zahtevamo od naših vlad je aktivnost. Čuvajo pa naj se aktivizma.

Aktivizem ni nič drugega, kakor eden izmed simptonov demagogije, to je bolezni, ki ograže vse demokracije in ki od nje demokracijo lahko propadejo. Ta konfuzni izraz vzbuja misel nestnosti, neuravnovesenosti, zlorabo modri in anarhijo. Motor, ki se pravilno vrati, je aktiven, motor pa, ki greje je aktivističen. Aktivizem je ena izmed krank, ki skriva češčenje sile zaradi nje same ter ima za posledice udejstvovanje neodgovorne in nekontrolirane sile. Predvsem povzroča, da mehaniku pojava energija, premišljena volja in hladokrvnost ter ovira delovanje zavor.

Ta članek sem pisal na Dunaju med avstrijskimi volitvami. Avstrija nam nudi najbolj tipičen pogled zagate in obstrukcije, ki je vianočno zagazila demokratična republika zaradi zlorabe aktivizma. Že več kot deset let se dve veliki stranki, obe močno organizirani, poganjata za oblast, kar je v ostalem popolnoma v skladu s pravili demokratične igre. Toda tako krščanski socialisti kakor socialistični demokrati so že z vsega početka potvorili pravila igre in si osporavajo oblast z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi, zlorabljajo svojo oblast tako često in temeljito, kakor jim je to pač mogoče.

Voditelji socialistov, gospodari na dunajskem magistratu, so se organizirali in izdajali zakone za prestolnico, kakor da bi ostale države sploh ne bilo na svetu. Krščanski socialisti pa so se organizirali v zveznih državah in so vladali na Dunaju tako, kakor da bi prestolnica bila neprijateljska ozemlje.

Eni kakor drugi so ustvarili oborožene čete — Schutzbund in Heimwehr — ne odkrito in javno, marveč pod pretezo, da bojejo braniti Tirolsko in Gradiščansko proti tujim napadom; poslujujo pa se teh čet, da se medsebojno ograđajo, in hočejo s tem ojačati svojo politično pozicijo. Na ta način so pripravili Avstrijo, koje prebivalstvo je miroljubno, skor na rob državljanke vojne. Človek ima celo dojem, da bi bila državljanke vojna že davno izbruhnila, ako bi bila Avstrija, kakor Kitajska, lahko brez zaupanja in finančne pomoci inozemstva. Seveda pa metode aktivistov ne rede zaupajo, marveč izvajajo istočasno beg narodnega kapitala v tujino in preprečujejo prihod tulega kapitala v državo. Za politične pustolovce je bojanec pred finančno paniko začetek vse modrosti.

Kriza državne oblasti, ki se upira sili, in kriza zakonitosti, ki se upira samovolji, imata vseposev isti izvor: oslabljanje srednjega stanu in dezorganizacijo sredinskih strank. V Nemčiji je srednji stan na tri četrtine zatr, v Italiji je izgubil vsako neodvisnost in veljavost, v Avstriji pa ga takorečnikoli ni bilo. Obstoje in prospečnostnega srednjega stanu pa sta najugodnejša pogoja za izvajanje teh bistvenih funkcij demokratičnega režima: kontrole nad vladajočimi potom javnega mnenja odločanje oblasti o javnih interesih ter zatiranje vseh oboroženih sil, ki nima zakonitega obstoja in ki ni podrejena izključno zakonitim predstavnikom naroda.

GORKI O TOLSTEM

V moskovskem "Novem miru" probuje neka gospa Meinova odlok iz svoje knjige o Maksimu Gorkem. V njej pripoveduje o svojem obisku na otoku Capriju, kjer živi pisatelj, in podaja marsikatero zanimive izjave Gorkega o novi ruski književnosti. Ta zelo ceni Babelja, ki ga je poznal že pred vojno, in upa, da se bo razvil v prvorazrednega pisatelja. Hvali tudi Oleg Foršovo, ki je spisala napeti zgodovinski roman "Palaca in jedra". A prvenstvo med vsemi zasluži po njegovem mnenju Sergejev-Censki, avtor znanih "Dvizenj" in romana "Preobraženje". Zelo zanimiva je izjava o "Ani Karenini":

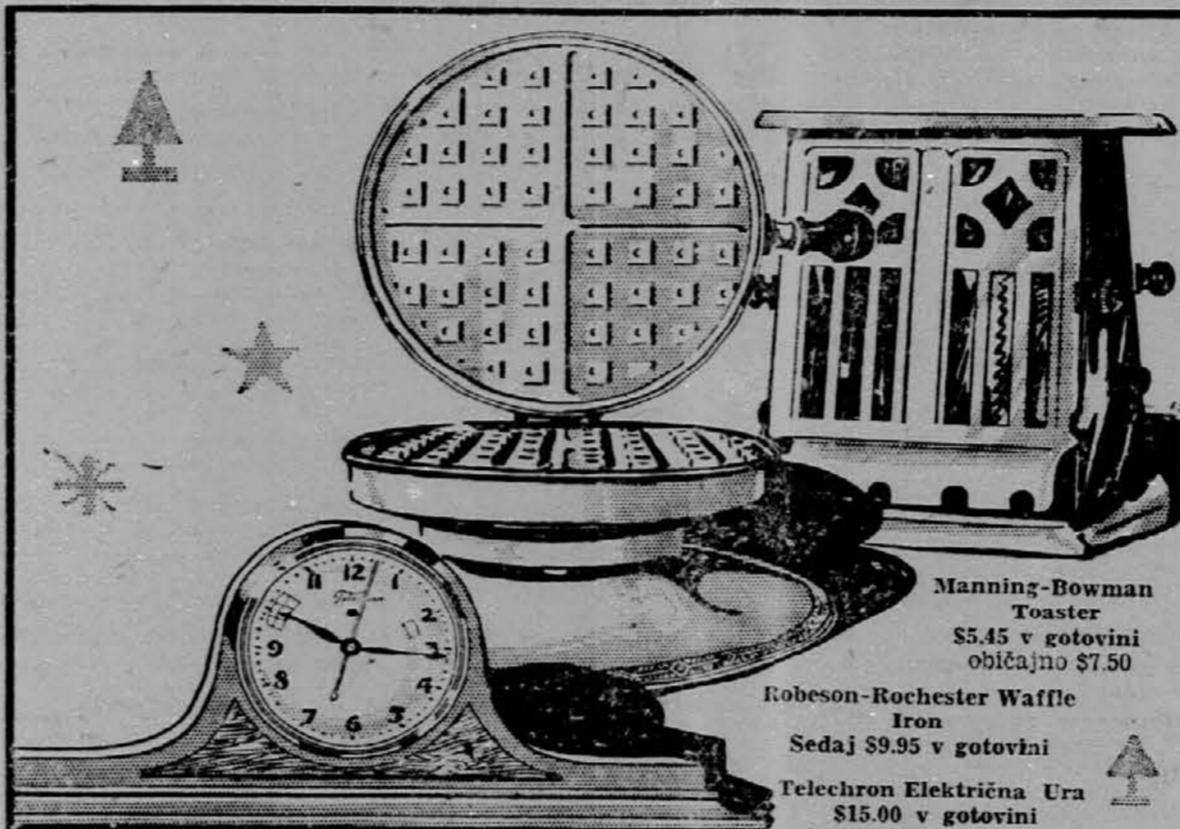
"Ne poznam nobene dolgočasneje in obupnejše ljubezni," — je dejal Gorki. — "Nikoli se nista zljubljenci sprehajala v mesedini, nikoli drug drugemu povedala priznane besede ali se vsa poljubila vprsto citatelja... Mi, Rusi, smo sploh premržli in se ne razumemo na slične reči. Kako drugače je pri Francijsih ali celo Anglezih! Zato pa ima Gorki visoko mnenje o Tolstega jeziku. To je edini pisatelj, pri katerem takoj vemo, ali se godi prizor zvezcer ali zjutraj. Zvezcer se pogovarjajo junaki dru-

gače nego zjutraj, besede imajo drugačen ritem. Ta občudovanja vredni moster je izobil vsako večico in piko. Pri njem so vsi razgovori in zunanje okoliščine vedno psihologično podprtne."

CELO MESTO SE JE SKRIL SOVRAŽNIKU

Pretekli mesec so v Toulonu nopravili zanimiv počkus, da bi doznali, ali se da veliko mesto skrije pred napadom sovražnega zračnega brodovja. Od 1. ponoči do 5. so ugasnili vse električne in plinske luči, signalne naprave železnic so istotako ugasnili, tako da je moral ta čas ves železniški promet počivati, in celo v bolnišnicah so izmeli prizgane le nujno potrebne seveda, pri zaprtih oknih. Ob štirih so se dvignila "sovražna" letala in res niso bila sposobna lučgotoviti, kje leži v temu zavito mestu. Kako bi pa bilo, če bi sijala luna ali če bi resnični sovražnik priletel ob belem dnevu?

ADVERTISE n "GLAS NARODA"

ČEKIRAJTE te Električne Posebnosti za POSEBNO BOŽIČNO DARILO!

CE STE bolj "izbirčni" kot običajno, ko kupujete to leto Božična Darila, si oglejte posebnosti, ki vam jih nudimo. Skušali smo zadostiti vašim zahtevam.

Morda hočete kaj **NOVEGA**, ki pa ima ustaljen sloves za kakovost? Kaj za okrasek, kar je uporabno vsak dan v letu? Potem si izberite to novo

Telechron Električno URO

nobenih peres—nobenega navijanja. Ko je Telechron naravnar in zvezan z izmenjalnim tokom, kaže pravilni čas. In nikdar prej ni bil Telechron te kakovosti tako poceni.

Ali če hočete za obednico kaj privlačnega ter obenem praktičnega, izberite

Robeson-Rochester WAFFLE IRON

v sijajni kromski izdelavi, ki ne bo nikdar obledela, s kazalcem za vročino, ki kaže, kdaj je želesko dovolj vroče, bo pekel okusne waffle kar na mizi.

In Električni Toasterji so vedno priljubljeni datori. Vsaka družina ima rada vroči toast. Ta

Manning-Bowman Električni TOASTER

je tudi izdelan iz neobleidljivega kroma ter po jako posebni ceni.

Zakaj bi ne kupovali na preprost, udoben in zadowoljiv način? Recite nam, da vam bomo poslali na dom našega zastopnika z enim ali z vsemi temi tremi razveseljivimi darovi. Ali stopite v našo bližnjo prodajalno ter sami izberite. Vi veste, da lahko plačate za te darove s par vašimi prihodnjimi računi za elektriko.

The New York Edison System

The New York Edison Company Brooklyn Edison Company, Inc.
The United Electric Light and Power Company
New York and Queens Electric Light and Power Company
The Yonkers Electric Light and Power Company

SHAKESPEARE V ANGLEŠČINI

"Londonski dopisnik "N. Fr. Press" prinaša porazino novico, da hoče Bernard Shaw prevesti Shakespearejeva dela... v angleščino. Te klasične igre nimajo namreč v domovini nobenega odmeva in se redno izvajajo pred prazno dvorano ali kvečenju za šolsko občinstvo. Med tem imajo še vedno velik uspeh v tujini: na Francoskem in Nemškem, v Italiji in povsod drugod. Kaj to počeni? Shaw pravi:

"Ta pojavi ni v nobeni zvezni vijšini ali manj zadovoljivim umetanjem pri občinstvu in ni govora o tem, da bi bili splošnočloveški Shakespearjevi junaki kjerkoli bližji temu nacionalmužničnemu značaju njenega drugemu. Ne smemo tudi angleško občinstvo očitati na delo legitimistov. To nezaupanje je treba sedaj odstraniti. Te ljudi je potreba opozoriti samo na grožnje inozemstva, ki dokazuje v njima, da bi bili povratek Habsburžanov za Madžare zelo srečen čin. Legitimisti se ne bodo spuščali v postolovščino, ker ni mogče postavljati prestola na negotov temelje. Samo zedinjeni madžarski narod mora kronati madžarskega kralja."

**POUCNE KNJIGE
MOLITVENIKI**

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

MOLITVENIKI:

Marija Varhinja:	Učna knjiga in berilo laškega jezika	35
v platno vezano	80	
v fino platno	100	
v usnje vezano	150	
v fino usnje vezano	170	
Rajski glasovi:	v platno vezano	1-
v fino platno vezano	1-	
v usnje vezano	110	
v fino usnje vezano	150	
Zgodovina Umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbinih	190	
Zdravje mladine	125	
Zdravje in bolezni v domači hiši	120	
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev (Melič)	80	
Kviška sreca mala:	v platno vezano	80
v celoid fino vezano	120	
v fino usnje vez	150	
Prorokovalne karte	1-	

Hrvatski molitveniki:

Utjeha starosti, fino vez	1-
najfinje vez	160
Slava "Cogu a mir Ujedem, tina vez	156
najfinje vez	160
Zvončice nebeski, v platno	80
fina vez	1-
Vlensac, najfinje vez	160

Angleški molitveniki:
(za mladino)

Child's Prayerbook:	v barvaste platične vezano	30
v bledo kost vezano	110	
Come Unto Me	30	
fino vezano	35	
Key of Heaven:	fino vezano	35
v usnje vezano	70	
v najfinje usnje vezano	120	
(Za odraške)		
Key of Heaven:	v celoid fino vezano	120
v celoid najfinje vez	150	
v fino usnje vezano	150	

Catholic Pocket Masskit:	v fino usnje vezano	130
Ave Maria:	v fino usnje vezano	140
POUCNE KNJIGE:		

Ahedenik slovenski	25	
Angleško-slovensko herilo	2-	
Angleški učebniki	149	
Angleško-slov., in slov. angl. slovar	90	
Amerika in Amerikanek (Trunk)	5-	
Angeljska slavica ali nauk kako se naj streži k sv. maši	10	
Baj naleteljivim boleznim	75	
Cerkniško jezero	120	
Domaci živinozdravnik, trd. vez	160	
Domaci živinozdravnik, broš.	125	
Domunci zdravnik po Kralju:		
trd. vez	150	
broširano	125	
Domenci vrt	150	
Govoredoja	150	
Gospodnjstvo	120	
Hitri računar	75	
Jugoslavija, Melik I. zvezek	150	
2. zvezek, 1-2 snotek	180	
Kletarstvo (Skalicty)	200	
Kratka srbska gramatika	30	
Knjiga o lepem vedenju:		
trd. vez	1-	
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	30	
Kako se postane državljan Z. D.	25	
Kako se postane ameriški državljan	15	
Knjiga o dostenjem vedenju	50	
Kat. Katalizem	60	
Liberализem	50	
Ljubljavina in snubilna pisma	25	
Materija in eneržija	125	
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka	75	
Mladeničem, I. zv.	50	
Mladeničem, II. zv.	50	
(oba zvezki skupaj 30)		
Mlekarstvo	1-	
Nemško-angleški tolmač	140	
Najboljša slov. Kulharica, 668 str.	5-	
lepo vez	1-	
Nasveti za hči in dom, trd. vez	1-	
Nemščina brez učitelja:		
1. del	38	
2. del	39	
Nemško-slovensko slovar	225	
Največji spisovnik ljudovnih in drugih pisem	75	
Slovensko nemški slovar	1-	
Ojčen beton	50	
Obrtno knjigovodstvo	250	
Potrošninarstvo, trd. vez	180	
Potrošninarstvo, broš.	150	
Prva čitalnika, rez	75	
Prikrojevanja perila po životlini meri s vzorec	1-	
Ptičje motnje na alkoholski podlagi	75	
Praktični računar	75	
Pravo in revolucion (Pitramic)	30	
Predhodnik in idejni utemelji ruskega idejalizma	158	
Radio, osnovni pojmi iz Radiotehnike, rezano	2-	
broširano	175	
Rafinar v kronske in diarske večavi	75	
Ročni slov.-italijanski in italijsko-slovenski slovar	90	
Ročni spisovnih vskovrtnih pisem	50	
Solmjenje	50	
Slike iz Hrvatstva, trd. vezana	90	
Slovenska narodna mladina, obseg 452 strani	150	
Sveti Pismo stare in nove zaveze, lepo trd. vezana	3-	
Sadno vino	40	
Spomina nevernost	23	
Sadje v gospodinjstvu	75	

Št. 1. Počne knjige in berilo laškega jezika	35
Uvod v Filozofijo (Veber)	150
Veliki vsevedeč	80
Veliki slovenski spisovnik trgovski in drugih pisem	225
Veliki književnik Tolmac (Levstik)	70
Treto vezano	1-
Št. 2. Slika Levstika in njegove kritike in polemike	70
Izboljšanske slike, Hršljal lastnik, Trgovec, Kraljevski stražnik, Uranudnik, Ječnik doktor, Gostilničar, Klepetulje, Nakarcara, Dunovnik, Itd.	80
Zdravilna zelica	50
Zelj v ptevi, slovar naravnega zdravilstva	150
Zbirka domačih zdravil	60
Zgodovina Umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbinih	190
Zdravje mladine	125
Zdravje in bolezni v domači hiši	120
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev (Melič)	80
II. zvez.	80
Prorokovalne karte	1-

Učna knjiga in berilo laškega jezika .....

v platno vezano .....

v fino platno .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

v fino usnje vezano .....

v platno vezano .....

v fino platno vezano .....

v usnje vezano .....

</

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ODGOVOR PETRU ZGAGI

FRANK TROHA, Baberton, Ohio.

Prav nič nisem bil presenečen Zagovrega poročila v njegovi koloni, kajti se mi je že prej pozdevalo, da bo gotovo kaj sitnari. In res, moje slutnje me niso varale.

Zgaga piše v svoji koloni, da je dobil od nekoga pismo, v katerem se omenja moje osebo. Pravi, da mi dopisnik piše, da sem mnogo pozabil v opisovanju gozdarjev v južnih državah.

Tudi jaz sem prejet neko slično pismo, morda ga je ena in ista oseba pisala, kot Petru Zgagi.

Toda povem Vam, tebi Zgaga in mojemu dopisniku; da po toči je bavala zvonti, tako vsaj prav star pregovor. Tudi jaz vem, da sem dosti pozabil, pa kdo bi vse držal v glavi in se čez več let spomnil. Ko bi bil jaz pojed prejet, kakšno slično pismo, ki bi me kdo opozarjal, bi mu bil z srečem hvaljen in vse bi bil porabili v razpravi, toda sedaj je prepozno in to si naj tudi Zgaga zapomni.

Nadalje mi Zgaga tudi svetuje, da naj takoj, ko bom prečital njegove vrstice v njegovih koloni, objavljeno besedilo izrežem in vržem v ogenj, da ga ne bi dobila v roke moje boljša polovica.

To se mi zdijo nekaj gresno hitnjastega. Najprej piše v javnosti, potem mi pa svetuje, da naj skrijem, kar nikakor ni mogoče skriti. To se mi smečno zdi in je v resničnosti smečno.

Omenja tudi, kako se je srce slovenskega gozdarja, v nemalo za briske zamorske lepotice.

O to pa še malo ne, in Zgaga se moti.

Na Jugu je drugih lepotic, snežnopolnih za kateré se v resnici srce vname mlademu moškemu in tudi Zgagi bi se, aki bi se katerikrat pojaval na Jugu.

Kar nas je bilo samcev med slovenskimi gozdarji, ki smo trdno obdržali svoj samski stan in ga srečno prinesli v severne države, nam je to omogočila le odporna sila slovenske krvi, da nismo ostala.

KASELJ IZGINIL:

Kako vse je izgubila, ob takih dnevnih časih, v grdu. Ni čuda, da vsi župlje Severa's Cough Balsam. Pripravljeni zdravilo pleši, varno, uspešno. Vsi lekarji ga imata. Dve velikosti, 25 in 50c. Ralite Severa's Cough Balsam

SEVERA'S COUGH BALSM

Naj bo vesel Božič

Iz dolge vrste preteklih let v bančnem poslovanju, pridobili smo izkušnjo, ki nas uči, da dobroščnost naših rojakov in rojakov tudi v slabih časih ne pozna meje za dobra dela.

Na podlagi te izkušnje smo uverjeni, da se boste tudi letos spominjali svojih dragih v stari domovini, z večjem ali manjšim denarnim darilom za Božične Praznike.

Z najboljšimi zvezami, smo popolnoma pripravljeni za točno izvršitev vseh naročil, vendar prosimo ne odlašati s pošiljanjami, da nam bo mogoče nakazane zneske dostaviti obdarovancem pravočasno.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

SEZNAM KONCERTOV:

14. dec.: Gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.

28. dec.: Radio-koncert WJAY, Cleveland, Ohio.

31. dec.: Lorain, Ohio.

Banovec Svetozar,
933 E. 185. St., Cleveland, Ohio.KNJIGE
VODNIKOVE
DRUŽBE
za leto 1931
SO DOSPELEZbirka štirih zelo za-
nimivih knjig stane

\$1.35

KNJIGARNA
"GLAS NARODA"
216 W. 18th STREET
NEW YORK

Iz Slovenije.

Smrt kot zadnje zatočisce reviza.

V Studencih pri Mariboru je sanoval v tem stanovanju 46-letni zidar Matevž Korenčič s svojo ženo in sedimi nedolennimi otroci. Le z največjo težavo je preživel svojo številno rodbino, ker je bil njegov zasižek premalenosten. Zadnje čase pa so ga zatele mučiti še drugi skriki. Bilo mu je neizredoma odpovedano stanovanje, katero bi moral zapustiti že 20. novembra. Žeman se je trudil, da bi načel za svojo številno rodbino novo primerno zatočišče. Vsi njegovi napori so se posnetršili. Davi je skrajno razburjen vneči poskusil svojo srečo. Bil je v mestu in oklici, nikjer pa ni mogel dobiti stanovanja. Ves potr in čebanj se je končno okrog pol 1. vrnil domov, povedal ženi, da je tudi danes žeman iskal stanovanje in da ni prav nobenih zgledov ter nade, da bi mogel dobiti za rodbino novo strelno. Takoj nato je odsel v svojo sobo, žena pa po opravilu v kuhinji.

Ko se je čez nekaj časa vrnil v sobo, je vsa prečiščena grozno kriknila in se od strahu srešla. Na steni je visel njen moč, bil je že mrtev. Obstajal je na navaden žebel. O dogodku je bila obveščena orozniška postava v Studencih. Truplo nesrečnega Korenčiča so ho ugotoviti dejanskoga stanu preprečili v uradništvu v Studencih.

Korenčič je zapustil ženo in šest otrok v velikanski bedi in reševini. Tragičen dogodek je vzbudil ne samo v Studencih, temveč tudi v Mariboru globoko srečanje z nesrečno žrtvo in njegovo zapuščeno družino.

Tisti dogodek bi bil ostal pa počitoma tajen, da se ni nekega dne pojavit orjaški črnec v kolibki. V roki je imel galonsko steklenico, napolnjeno z neko rujavkoščekom. Tovariši so z nasmehom na ustih pozdravili navzočega obiskovalca, kajti misili so, da ima črnec vse kaj drugega v steklenici, nego je v resnici imel.

Torej, ko smo imeli v nekem krajšem potoku ozirema bližino, so se tudi domačini posluževali. Zato sem večkrat imel nalog, da smo se enostavno preprečili preko reke ali pa s plavom, če ga je dal trgovcu napraviti.

Krajski potok ozirema bližino, so se tudi domačini posluževali. Zato sem večkrat imel nalog, da preprečim kakšnega izmed domačinov, ki se je podal od doma in proti domu.

Nekaj zimskega dne, bilo je že pod noč, prideva dve domačini takoj poslužili krami poti, ko so hodili v bližino naseljino.

Nato se mese moral jaz oglašiti in pojasniti celo zadivo. Črnece se mi je lepo zahvalil, ker sem bil takoj junaški da sem z veliko nevarnostjo prepeljal njegovi hčerki preko reke in jima omogočil obisk sorednikov. Kot dar za povračilo mi je izrecil napolnjeno steklenico in rekel: — Tukaj imas en galon malases sirupa. Jaz sem zahvalil, da sprejem, ker skok sladkornega trsa sem rad imel. Tovariši so se mi roglali, čes, sedaj je ti bodo še usta razstopila, ako boš vsego popil. Jaz sem imam pa odgovoril. — Nič se ne bojte, tudi Vam je na razpolago. Oni so mi pa odgovorili, da bi bili bolj veseli, česa močnejšega, kar sem jim tudi verjel.

Tako se je bila zavrsila omenjena zgodbica. Mislim, da je sedaj dovolj pojasnjeno radovednemu Zgagi.

Ni se bilo takrat veslo zlomilo, ko sem zamorke prevažal, kajti da se je bilo, bi me ne bil Zgaga nikoli videl, kajti gotovo bi me bilo pogoljno vodovje umazane reke.

Zasadena vložilka.

26. novembra ponodi so ljubljanski vložilci zopet predstavili policijo z drznim vložom, ki so ga izvršili v trgovski lokal sred mesta. Storilem se je vlož sam in sobi popolnoma posrečil, masnevajo pa se je njihova neprivednost pri ponejšnjem kretanju po mestu.

Službenoči stražnik na Dunajskih cesti poleg Evrope je v zgodnjih junijih urah opazil na cesti dva neznanca, ki sta se mu hotela očividno umakniti in bi rada zavila v stransko ulico. Stražnik je poštovalec proti njima in ju stavil zaradi sumljivega obnašanja na edgovor. Ker celo imen nista hotela navesti, jima je stražnik napovedal areacijsko ter ju odvedel na policijsko stražnico. Tam so ju preiskali ter našli pri obej več razne zlatnine. Možakarja nista dogača oklevala, marveč sta kmalu priznala, da imata za seboj par ur v lomilskega napora.

— Kdo pa sta prav za prav? — Robert Ahman iz Šiške, — je zagordnjen prvi.

— France Erjavec, ključavnica, tudi iz Šiške. — se je nato odrezal drugi.

— Tretji pa manjka — to je Anton Šrednik iz Ljubljane. Ta nači je prav za prav spravil v skupščino, da boste zatočišči obo.

— Kje pa ste vrtali? — so spravili stražniki.

— Ne dačel, tam-le v Prešernovi ulici, v Čarmanno trgovino, — sta pojasnili arecijsko.

Tekom uvedene preiskave se je izkazalo, da so vloženci vdrli v trgovino "Doke" s pomoko vitrina. Odnesli so štiri pare lakastih cevij, tri pare gozdile in pet parov navadnih cevij iz boxsa. Premevali so vloženci vtržino, kajti v gravem so vložili, da neženim domu se likot in se dobro zavrali. Nevedi pa je neizredoma poslabšalo stanja in točila je o vedno hujših bolečinah, tako da so jo načudne počne počivali v zagrebški bolnišnici. Zdravnik so ugotovili, da niso našli. Pač pa so izkazani druge vrednosti ter odnesli dve zrebiti vneči vlečki ter so tojih operirali. Klub temu pa je bila zdravniška pomoč, ki je prepozna.

Umrila je bolnica baš ob uri, ko bi se imela vršiti poroka.

Bivši orožnik kot morilec pred sodiščem.

Pred beograjskim sodiščem se je pričela razprava proti bivšemu žandarju Gjorgiju Živaljeviću, ki je pred tedni na bestjalu nadin umoril v Topčiderskem parku ugledno beograjsko dame Danu Milenković, ter nato vrgel njen truplo v staro opuščeno stropišče. Za razpravo vidi, da je bila žandarica žaljiva.

Erjavec in Ahmanna so zaenkrat pridržali na policiji, čim bo pa arecijski odsek počel s poslednjim žandarjem Šrednikom. Šrednik je žaljivca niso ustavili, je pa oddal za njim več strelcev iz revolverja. Pri tem je bil zadet v hrbel nek Marko Butinač, ki so ga težko ranjenega preveljali v bolnišnico.

Zagonetno izginotje trgovca v Čakovcu.

Te dan je vložila kolavljacija novega urada cesarja Kulpa pri Žuntičih v občini Vinica. S tem je ustrezno biljniškim prebivalcem in čebanjem Kulpa, ki so sicer morali daleti do vložniške mosti, ako so hoteli prestopiti Kulpu. Pri tej priloki moramo zoperemiti kako velikega pomena za vložila Belo Kraljino in sosednjo Hrvatsko bi bil most pri Gribljah. Bivši minister dr. Niko Župančič se je kot gribeljski rojak doletil za izpeljavo tega prepeljnebrengovega mosta in vendar se danes stoji te vršanje na meriti točki.

Mislimo, da bi bilo sedaj najlažje dosegli izpeljavo tega mosta, ko smo v savski banovini zadržani in tudi iznališi mesec. Kamor je skril svoje žrtve.

V Gradišču je umrl v visoki starosti Macelle, oče znanega prednjaka zupana Julija Macella.

Pustolovčine prevejanega vložnika.

Leta v glavnih solskih počitnicah so držni vložilci izzopali stanovanje učiteljice Eye Cenčeve pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah. Učiteljica je dobitila nazaj samo šivalni stroj, ki so ga vložilci prodali v Murski Šubič. Škoda je znasala okoli 12.000 Din. Vložilci so oblasti kmalu izsledili in polavile ter junje letos v februarju okrožno sodišče v Mariboru prisodilo primerne nagrade. Ghvar lomilski družbe je bil neki Alojzij Ložinsk, ki je dobitil pet let težke ječe, stiri leta prisilna delavnica in eno leto prisilne delavnice. Pretekle dni pa je dobitila učiteljica Cenčeva od njega iz zapora okrožnega sodišča nemško pisano dopisnico, da ji želi vrniti ukradene stvari. Na dopisnico je postal pozorno okrožno sodišče in ukrenilo vložniško. Pred kratkim ponosi pa poznaki na strelovodu okrožnega sodišča opazili temno postavki, ki se je po strelovodu piazila na streho. Počeli je strel, nakar se je postavila spustila po strehi navzdol in skušala zbežati po dvorišču in hodniku, puščala pa je za seboj krvavo sled. Begunca so ujeli in spoznali v njem Alojzij Ložinsk, ki je očividno z več tovarši, s katerimi je bil skupno zaprt, hotel pobegniti z zaporom. Ložinsk je bil dosedaj v zaporih okrajnega sodišča, ker je po obsoedi prijavil vzklic in zahteval revizijo procesa. Dokler se ni končno rešena, ostane jetnik v zaporih okrožnega sodišča.

Najti bo lahka ameriška zemlja.

Preravno si šla v grob, toda srce nam tako govori, da vidimo se nad zvezdami.

Zaluboči ostali:

RUDOLF MAJER, soprog,

RUDOLF, EDWARD, ALFRED, sinovi.

JOHN MATIČIĆ, brat, MARY, svakinja, Medway, Mass.

JENNIE MATIČIĆ, sestra, Brooklyn, N. Y.

Brat in sestra v starem kraju.

Iz Jugoslavije.

Tragična osuda mlade neveste.

23. novembra dopoldne bi se imenovali v Šestimah pri Zagrebu 18-letna posestnikova hčerka Anka Sablić. Za svatočno je bilo že vse pripravljeno in bilo so že prepeljali na ženinov dom. Zvečer so pili na njenem domu še likot in se dobro zavrali. Nevedi pa je neizredoma poslabšalo stanja in točila je o vedno hujših bolečinah, tako da so jo načudne počivali v zagrebški bolnišnici. Zdravnik so ugotovili, da niso našli. Pač pa so izkazani druge vrednosti ter odnesli dve zrebiti vneči vlečki ter so tojih operirali.

Pred enim letom je bil v Železniški, v neposredni bližini Beograda, izvršen držen roparski napad v okolici Beograda.

18. novembra je bil v Železniški, v neposredni bližini Beograda, izvršen držen roparski napad. Nekdanji obrcojeni roparji so napadli milin industrije Klinške, ubili milnarjevega sina Antonovića in izvršili blagajno. O storilcih ni se nobenega sledi.

Pred enim letom je bil zvršen na Šiških sličen roparski napad, ki je postal vse danes nepočasen. Zaradi toga je bila vložila baš ob uri, ko bi se imela vršiti poroka.

Bivši orožnik kot morilec pred sodiščem.

Pred beograjskim sodiščem se je pričela razprava proti bivšemu žandarju Gjorgiju Živaljeviću, ki je pred tedni na bestjalu nadin umoril v Topčiderskem parku ugledno beograjsko dame Danu Milenković, ter nato vrgel njen truplo v staro opuščeno stropišče. Za razpravo vidi, da je bila žandarica žaljiva.

Erjavec in Ahmanna so zaenkrat pridržali na policiji, čim bo pa arecijski odsek počel s poslednjim žandarjem Šrednikom.

Čarovniško zlato.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

30

(Nadaljevanje.)

Sele prihodnjega jutra je prišla Juta iz svojih sob.

Pri oblačenju ji je pomagala že nova služabnica, ker je Johana že odšla.

Juta je prišla zelo bleda k mizi, a je bila drugače mirna in pokojna. Svojo mater ter zaročenca je občajala z vsemi pozornostmi.

V svojo tajno bolest je opazila Juta, da se ji je zdela matti bolj tuja kot ob času, ko ni se vedela, kako iskreno sta pripadali druga drugi. Mogče pa je bilo splošno razpoloženje duše, vendar katerega ni moglo njeni srce udarjati tako gredo za mater?

Mučila se je v splošnem, da se je morala siliti k prijaznim besedam.

Kadar jo je mati obispavala z ljubezljivostmi, ter rekla, kako strašno jo veseli, da se je zopet sestala s svojo hčerkico, ji je bilo pri duši, kot da ne najde njene besede nikakega odmeva v njenem srcu.

Naravnost prisilila se je k splošnemu razpoloženju ter cutila prvič v svojem življenju, da igra komedio sebi in drugim!

Se bolj pa je imela ta občutek svojemu zaročenemu nasproti.

— Moj Bog, kaj sem storila? — si je mislila, vsa prevzeta. — Herbert pa jo je le pogledal ter si mislil, da je razčlanjena. Hitro je potegnil nazaj svojo roko ter pridel kramljali povsem neženirano. Ko se je skušala uživeti v pogovoru, so odpeljale njene misli naenkrat daleč proč.

— Sedaj ne more domnevati Goetz Gerlachhausen, da ga ljubim. Ko sem zaročena z drugim, bo mislil, da je bil brez pomena zame, — si je mislila ter se skušala pregoritati, da ima ob tej misli zadovoljstvo. To prizadevanje pa je bio zaman.

Mučno je prešlo dotično jutro.

Hrepela je po samoti svoje sobe ter je morala prenasati družbo teh ljudi, ki bi ji moralili biti najdražji na svetu!

Vreme je bilo dejčno in neprizajmo.

Tudi njeno razpoloženje je bilo sivo ter se je pretilo izpremeniti v splošen dež, obsegajoč vso deželo.

Vsi trije so sedeli v salonu poleg obednice ter skušali kramljati. Ona je sedela na stolu v bližini kamina ter ni videla, kako je prijaha Goetz Gerlachhausen v grad.

Služabnik je sporočil, da želi govoriti Goetz Gerlachhausen s konteso Juto.

Juta je skočila od strahu kvišku ter prebledele.

Hotela je odkloniti povabilo, a njena mati je že rekla:

— Prosimo!

Obrnjena pa je Goetz Juti nadaljevala:

— Ti ga vendar ne moreš odkloniti, Juta. Kaj si bodo mislili služabniki? Razvagenta pa je tudi najbolj pravilno. Ti predstavil Herberta kot svojega zaročenca, da bo vedel, da ni zanj nikakega upanja več.

Juta je zardela.

Misnila je, da je Goetzu že sporočila svojo zuroko, še predno je bila gotova.

— Včeraj sem se sesala z gospodom Gerlachhausenom v gozdu. On ve, da je Herbert moj zaročenec in tudi ve, da si ti tukaj, mati!

Svareč pogled je letel iz Herbertovih oči proti gospoj Sternick. — Vzravnala se je, pripravljena na boj.

Vedela je, kaj je hotel Goetz. Čakal je boj z njim, a misnila si je da si je svesta svoje zmage.

Goetz je vstopil.

Priklonil se je ženskama ter pozdravil Herberta zelo hladno.

Obraščanje Jute je popolnoma ignoriral, stopil k njej ter ji poljubil roko.

Cut'l je, kako so njeni prsti zadrgetali.

— Včeraj ste se tako nujno poslovili od mene, da vam nisem mogel fastitati k vaši zaročki, draga Juta. Dovolite mi, da to popravim v imenu svoje matere, — je rekel resno in mirno.

Noben stvar ni izdajala, kaj je čutil ob pogledu na njen trpeči obraz.

Orzla se je hitro in njemu. Mučnega izraza, katerega je včeraj zapazila na njegovem obrazu, ni prezira. Stisnilo ji je prsi.

— Hvala vam, gospod Gerlachhausen, — je odvrnila ljubezljivo in pri tem ji je bilo pri srcu kot da mora zakričati.

Goetz je rekel Herbertu par prijaznih besed, katere je sprejel slednji z mrzlo dvorljivostjo.

Goetz se je obrnil nato zopet proti Juti:

— Ali vas smem prositi za pogovor med štirimi očmi, kontesa Juta? Namršila je obri.

— Pros'mo, gospod Gerlachhausen, — pred mojim zaročencem nimam nikakih skrivnosti!

Goetz se je priklenil ter se nato dvorljivo obrnil proti gospoj Sternick.

Gospa, ali smem prositi? Sporočiti moram kontesi skrajno zasebeno novico.

— Pri tem nazu ne bo motila gospa Sternick, gospod Gerlachhausen. Ona je moja mati, — je priponnila Juta trdno ter resno.

Goetz je stopil nazaj in gledal nevrjetno v njeno mater.

— Nemogoče, kontesa. Vaša mati je imela plave lase!

Gospa Sternick se je ironično prikoničila.

— Plave lase je mogoče počiniti, gospod Gerlachhausen, in nati premagaše vse drugačne težkoče, kadar jo hočejo ločiti od otroka. Za to vas je grof Ravenau opremil z vsemi polnomočmi, kaj ne?

Goetz, ki se je že pomiril, je pogledal resno ter ukazovalno.

— Seveda, njegovo počitilo mi je sveto. Za tako fino zvijaždo je pošten poljedelje preveč surcov. Po ravni poti bi se vam nikdar ne posrečilo prodrati v Ravenau!

Juta ni mogla obrniti oči od njegovega razjarjenega obrazu. Tako je izzadel človek, katerega so ravnikar obdelovali krvide?

Ali je bilo mogoče, da je za temi plemenitimi potezami tičalo podlo preizkušanje?

Gospa Sternick se je porogljivo zasmehala in ta smeh je povzročil Juti veliko bolest.

— No, za vsako pomajkijivo čuječnost ste bili že dovolj kaznovani, moj gospod. Cena vam je ušla. Moja hčerkica si je sama izbrala svojega ženina. Minuli so časi, ko so ženske prodajali kot živino!

Goetz se je obrnil od nje ter rekel Juti:

— Kontesa, prišel sem semkaj, da zadostim častni besedi, katero sem dal vašemu mrtvemu ocetu. Neodvisno od drugih dogodkov sem se lotil izpolnjenja te naloge. Vaš stari oči mi je narodil, naj z vsemi sredstvi preprečim, da bi se vrnila žena njegovega sna v Ravenau. Domnevam sem, da mi boste dali pravico ščititi vas. Sedaj pa ste dali to pravico drugemu. Jaz sem sedaj le še obvezan, da vam izročim zapuščene dokumente vašega starega oceta. Poznam kraj, kjer leže ter vas prosim, da me spremljate v delavno sobo grofa Ravenau, da vzamem pred vašimi očmi dokumente in skrivilaš ter vam jih izročim.

Juta se je dvignila negotova.

Mimo obnašanje Goetz Gerlachhausena ni ostalo brez vtisa.

Njena mati je istotako vstala ter rekla sneje:

— Pejdi, otrok, pojdomo tjaško, da se prepričamo, če nam ni priporočeval gospod Goetz Gerlachhausen kakje romantične povesti!

Obesha se je vzniral.

— Gospa, pomočite, da motim kot moški brez odpora prenesi vsa sramoteno ženske!

— Gospod Gerlachhausen, — jaz sem le rekla, da se hočem prepričati o resnici vaših besed!

Dami in Goetz so se zapotili v delavno sobo pokojnega grofa.

Herbert je mimo stal na komoden stolu ter zrl z ironičnimi pogledi za njimi.

Ko je vstopila gospoda, je Jeta Volgemut obešala sveža zagnjala na okna.

Še predno je mogla zleti s lestvice, je stopil Goetz k pisalni mizi ter pritisnil na skrivno pero.

Tajni predal se je odpril.

Ne da bi pogledal notri, je reklo Juti:

— Prosim, kontesa, vzemite dokumente!

Juta je posegla noter, a hitro umaknila roko.

Njen obraz je bil bled prav do ustnic.

— Predal je prazen, — prosim, prepričujte se, — je rekla brez povorka.

Goetz je zrl preplašeno v odprtino ter skočil nazaj.

— Tega ne razumeam, — je murhal.

Gospa Sternick pa se je nasmehnila.

— Mogoče pa si je grof Ravenau vendar premislil vso stvar. Mogoče je cel odvedel strašlo, ker ni hotel trpeti, da bi bila žena zadnjega Ravenau pokrita z nezasluženo sramoto, — je rekla trdno in glasno.

Pri teh zadnjih besedah se je stresla Jeta Volgemut kot zadeta od udarca. Posoda z iglami ji je padla iz rok.

Videla je v duhu zopet skrivnostno postavo, ki je odprla v oni vinarji noči pisalo mizo grofa na isti način kot je storil to sedanj Goetz Gerlachhausen.

Juta je resno pogledala.

— Vi ste se prepričali, gospod Gerlachhausen da je prekal prazen. Mogoče je moj stari oče uvidel še v zadnji uri, kakšno krivico je storil moji ubogi materi, — je rekla mirno.

Ni hotela, da bi doživel poraz ali bi bil celo obdelzen laži.

Nekaj je kljub temu govorio v njegov prid ter omajalo dosedanje lomenjanje, da je ravnal sramotno. Vrjela mu je tudi, da je bil prebitan ob obstaju dokumentov.

Goetz se je priklonil pred njo.

— Videl sem, da je spravil grof dokumente v ta predal. Kje so, to sem tako malo kot vi!

— Povsem mirni ste lahko, gospod Gerlachhausen. Moja hčerka je izvedela iz mojih lastnih ust, s kakšnim podlom sumom me je žalil grof Ravenau. Pri nji mi ni bilo treba prositi vere, ker ni bila zaslepljena od očista.

Goetz je obrnil bolesen pogled na Juto.

— Moja misija tukaj je končana, kontesa. Prosim, oprostite mi.

Zdravstvujte ter bodite srečna!

Stresla se je.

To je bilo torej slovo za vedno!

Cutila je, da Goetz ne bo nikdar več. Bilo je, kot da je izginila vsa luč sveta, kot da se mora kobar boječ otrok ogrijeli njegove roke ter takrati: — Ne zapusti me, ker ne vem, kako bo v tem strašnem življenju! Ravnalna sem tako le v obupu ter žalosti ter si naložila vezi, ki bodo zadužile mojo dušo. Ne zapusti me!

Ni pa se ganila ter ni izgrevorila nobene besede. Njene suhe usnice so se prenali, a njeni glas ni prešel preko njih.

Še predno se je zavedela, ga ni bilo več.

Ko je zapri vrata za seboj, je občutila kot sunek v srce.

Gospa Sternick jo je potegnila v svoje naročje.

— Moje draga dete, — sedaj smo ciprišeni tega hinavca. Zapazil je, da je njegova uloga v Ravenau izigrana!

Juta je zrla predse. Ali je čuila mati, kako hudo je bilo pri srcu njeni hčerkici?

Prej, kadar jo je težila kaka bolest, si je Juta pogosto mislila: — Ah, če bi imela sedaj mater, bi lahko premisla bolečine! — Sedaj pa, ko je imela mater ter je največje ter najbolj trpko trpljenje pretresalo njen dušo, ni imela nikakega poželjenja, da bi iskala tlačbo pri njej!

(Dalej prihodnjih)

USTANOVljENA LETA 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA

Telefon Št. 2016 in 2616

Poštni ček Št. 10.533

Stanje vloženega denarja nad 400.000.000.— dinarjev

*

Sprejema vloge na hranične knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlati za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. JAMSTVA za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večji kot kjerkoli drug, ker jamic začne poleg lastnega hranilnega premoženja tisto mesto. Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Upri radi tega načaja pri njej SODISCA denar nedolžnih, ZUPNI URADI cerkev in občine občinski denar.

RENTNI DAVEK od vloženih obresti plačuje hranilnica sama, tako da dobiva vlagatelji polne obreste brez obdobja.

Naši rojaki v Ameriki načajajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je DENAR POPOLNOMA VAREN.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čifa samo vaše

članstvo, pač pa vam Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Pozor, Rojaki!

iz naslova na lista, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vas je naročnina pola. Ne da kaže tora, da se Vas opominja, temve